

Összefoglaló

a Környezetirányítási rendszerek és a társadalmi felelősségvállalás címmel, 2010. május 12-én megtartott konferenciáról

2010. május 12-én Környezetirányítási rendszerek és a társadalmi felelősségvállalás címmel egynapos konferencia került megrendezésre az Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőségen (OKTVF) az EOQ MNB Környezetvédelmi és Fenntarthatósági Szakbizottság és az OKTVF szervezésében. A rendezvény nagy érdeklődésre tartott számot, hiszen a tárgyalóterem gyakorlatilag megtelt. A büféebédet az ÉMI-TÜV SÜD Kft. anyagi hozzájárulásával sikerült megszervezni, így térítésmentes tudott maradni a rendezvény. A konferencián 36 hallgató vett részt.

A konferencia kiemelt témái a fenntartható fejlődés, vállalatok társadalmi felelősségvállalása, az ISO 14001 és az EMAS voltak. Az előadók a társadalmi szervezetek, hatóság, üzleti szféra több területét is lefedték.

Dr. Szigeti Tamás János (WESSLING Hungary Kft.), az EOQ MNB Környezetvédelmi és Fenntarthatósági Szakbizottság társelnöke volt a konferencián levezető elnöke.

A konferencián elhangzott programok:

Dr. Tóth Gergely Pannon Egyetem Georgikon Karának egyetemi docense, a KÖVET Egyesület a Fenntartható Gazdálkodásért főtitkára

Előadásában a vállalatok társadalmi felelősségvállalásának (CSR – Corporate Social Responsibility) elméleti kérdéseivel foglalkozott. Keynes és C.S. Lewis gondolataiból kiindulva, véleménye szerint a probléma kezelésének kialakult módszereivel éppen magát a problémát nem kezelik („csővégi” CSR), szélsőséges esetben pedig még földre is kezelik, amit azzal is fokoznak, hogy rossz problémára keresik a választ. Ezért a jelenlegi szemléletmódon változtatni kell. Felhívta a figyelmet a társadalmi igazságtalanság okozta feszültségekre és az ebből fakadó ellentmondásokra, amelyek egyrészt a világ termelt javainak elosztási anomáliájából fakadnak, azaz nem minden termék jó, illetve túl sok termék van és egyenlőtlen az elosztásuk. Ehhez kapcsolódóan kitért a „több – jobb – olcsóbb” szemléletmód

veszélyeire. Összefoglalta egy valóban felelős vállalat fontosabb ismérveit. Végezetül felvázolta a megoldás irányát.

Dr. h.c. Guy Turchany műépítész, területfejlesztő, a fenntartható fejlődés UNESCO – UNITWIN hálózat professzora, a Synergy szabványosítási Intézet elnöke

Előadásában a fenntartható fejlődés és fenntartható mobilitás kérdésével foglalkozott. Ennek keretében magának a „Fenntartható fejlődés” fogalmának az értelmezésére is kitért, megemlítve a definíciók értelmezésében rejlő hibákat. Saját definícióját az emberi kultúra és a civilizáció összetevőivel összefüggésben, a fenntarthatóság fogalmának újragondolásával alkotta meg. Előadásában foglalkozott a mobilitás európai hatásával és a közlekedéspolitikával, különösen annak az utóbbi időszakban lezajló változásával. Az egyes közlekedési módokat is összehasonlította. A fenntarthatósághoz kapcsolódóan megemlítette a mezőgazdaság mai problémáit is. Végezetül a fenntartható fejlődéshez vezető átmenet néhány alapkövéről szólt.

Takács Júlia a CSR Mátrix Consulting vezetője, az Első Magyar CSR Egyesület elnöke

A szünet után Zöld kérdésről nemcsak zöld színben címmel tartotta meg az előadását. Előadásában röviden bemutatta az általa képviselt szervezetek tevékenységét és eredményeit. A zöld politika és üzleti szféra ellentmondásosságát a párhuzamosok találkozásának értelmezési lehetőségén keresztül, annak analógiájára támaszkodva mutatta be. A problémát a komplex gondolkodásmód hiányában, a társadalmi feszültségekben és a rövidtávú, kizárólag gazdasági prioritású érdekekben kell keresni, amelyet ráadásul súlyosbít a jogi szabályozók és gazdasági ösztönző rendszer zöld szemléletmódot nélkülöző megközelítése is. Véleménye szerint a jelen gazdasági környezetben a vállalatok társadalmi felelősségvállalása a hosszútávú jövőkép hiányában nem tud rendszerszemléletű lenni. Fontos, hogy a CSR ne csak egy kommunikációs eszköz, hanem az üzleti élet szerves része legyen, valamint a környezeti és szociális szempontokra is figyelmet kell fordítani a gazdasági szempontok mellett.

Babcsány Ildikó főosztályvezető-helyettes, az Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőség (OKTVF) Egységes Környezethasználati Osztályának vezetője

Előadásában az EMAS általános kérdéseivel foglalkozott, úgymint az EMAS uniós és hazai jogi háttérével, nyilvántartásba vétel folyamatával és az abban résztvevő szereplőkkel, különös tekintettel az OKTVF feladataira. Hangsúlyozta az önkéntes jellegét, melyben kiemelt szerepet tölt be a cég környezetvédelmi teljesítmény értékelése. Kitért az EMAS szervezetek szempontjából is kézzelfogható előnyökre. A nyilvántartásba vételi kérelemtől a hitelesítésig tartó folyamat komoly munkát kíván meg a szervezetek részéről, és az EMAS-ban alapkövetelményként a teljes jogszabályi megfelelés követelmény. Fontos, hogy a sikeres EMAS hitelesítéssel még nem ér véget a munka,

hiszen a folyamatos fejlesztés és a környezetvédelmi nyilatkozat készítése vagy felülvizsgálata a bejegyzés fenntartásának alapkövetelménye. Az új EMAS rendelet fontosabb változásai is ismertetésre kerültek. A követelményeknek való megfelelés elmulasztása esetén alkalmazott szankciók, mint a bejegyzés felfüggesztése, súlyosabb esetekben pedig a bejegyzés törlése is alkalmazható a hatóság részéről. A <http://emas.kvvm.hu> honlapot mindenki figyelmébe ajánlotta, aki az EMAS aktuális híreire kíváncsi. Jelenleg a hazánkban EMAS rendelet szerint nyilvántartott 21 szervezet ugyan az uniós viszonylatban nem sok, azonban nem szabad elfelejteni, hogy Magyarországon csak az uniós csatlakozás után vált lehetővé az EMAS bevezetése.

Moravcsikné File Katalin az ÉMI-TÜV SÜD Kft. vezető auditora, EMAS hitelesítő

Az ebéd után környezetközpontú irányítási rendszerek, valamint az ISO 14001 és EMAS kapcsolatáról tartott előadást. Röviden megemlítésre kerültek az EMAS és az ISO 14001 közötti fontosabb különbségek. A hallgatóság érdekes összefoglalót kapott a környezetvédelmi vezetési rendszerek kiépítéskor leggyakrabban elkövetett hibákra, amelyek részben a szabvány helytelen értelmezéséből adódnak, mint például a közvetlen és közvetett környezeti tényezők azonosítása, a környezeti politika és a célok közötti kapcsolat, valamint a környezeti célok elérését szolgáló eszköz nem szerepelhet célként. Felhívta a figyelmet a hatályos környezetvédelmi jogi előírásoknak való megfelelés fontosságára az EMAS-hoz hasonlóan, illetve a hatóságokkal történő együttműködésre. Előadásában röviden beszélt a belső környezetvédelmi ellenőrzésekről, a tanúsító és a felügyeleti auditokról, valamint a hitelesítésről.

Besenyei Mónika programvezető, KÖVET Egyesület a Fenntartható Gazdálkodásért

EMAS Easy (EMAS Egyszerűen) kicsiknek nagyon ajánlott címmel tartotta meg az előadását. Bevezetőjében bemutatta a Követet és ennek kapcsán legnépszerűbb tanfolyamaira hívta fel a figyelmet, amelyek a CSR és az irányítási rendszerek megvalósításához is jó alapot biztosítanak, különösen a kis és közepes vállalkozások számára. Szintén utalt az EMAS és a KIR választási szempontjaira. A 2005-ben indult EMAS Easy program a kis és közepes vállalkozások számára nyújt segítséget irányítási rendszerük munka- és költségtakarékos módon történő kiépítéséhez és működtetéséhez. A módszer figyelembe veszi a vállalkozások pénzügyi lehetőségeit és szervezeti sajátosságait, segítségével javul a vállalkozások környezeti teljesítménye. Előnye a vállalkozások csoportos felkészítésében mutatkozik meg, valamint az elméleti ismereteket is gyakorlati megoldásokon keresztül sajátíthatják el a jelentkezők. A módszert a dokumentáció minimalizálása és a dolgozók aktív bevonása jellemzi. Bár sablonokat használ a dokumentáció elkészítése során, azonban a szervezeti sajátosságokat messzemenően figyelembe véve. Az EMAS Easy program jelenleg nyolc európai ország részvételével, a Követ irányítása mellett zajlik. Röviden szólt a BeSmarter és EMAS Capacity Building programjokról és a tanácsadók képzéséről.

Nyári Eszter vezető tanácsos, Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőség

Előadásában az EMAS III. újdonságait és az új szabályozás lényeges pontjait foglalta össze. Ennek keretében kitért a 1221/2009/EK EMAS rendelet újdonságaira, illetve a rendeletmódosítás szükségességének okaira. Kitért az ágazati referenciadokumentumok és útmutatók (ún. BREF dokumentumok) alkalmazásának szükségességére, illetve azok hazai adaptálásának jelenlegi helyzetére. Az új EMAS mint „global EMAS”, kiterjesztésre került EU-n kívüli szervezetekre is, hogy ezzel is népszerűbbé és vonzóbbá váljon. Ez különösen az EU-n kívüli tagországokban, több telephellyel rendelkező cégek számára lehet kedvező, amelyet tovább erősít az egységes EMAS regisztráció is, a vállalat központja vagy székhelye szerinti országban. Az új EMAS ösztönzi a nem ipari tevékenységet folytató szervezetekre is a rendszer kiépítését, illetve nyit a KKV-k irányába is. A jövőben egy évvel meghosszabbított ciklusok lesznek a környezetvédelmi nyilatkozat tekintetében. S

bár már Magyarországon is igazgatási szolgáltatási díj terheli a nyilvántartásba vételt, az arányos és szándékosan alacsonyan tartott díjrendszer alkalmazása a remények szerint mégsem lesz elrettentő az EMAS-t bevezetni szándékozók részéről. Az EMAS logó használatában is egyszerűsítések történtek, amely az eligazodást könnyíti meg. Végezetül röviden beszélt az új EMAS-hoz kapcsolódó hatósági munkában bekövetkező változásokról is.

Dr. Kékkői Zoltán marketingkommunikációs osztályvezető, MÁV Zrt. Kommunikációs Igazgatóság

Vasúti közlekedés és a környezetvédelem A MÁV Csoport CSR stratégiájáról címmel tartott előadásában a fenntartható fejlődés és CSR alkalmazásáról és lehetőségéről, annak a vasúti közlekedésben történő alkalmazásáról beszélt. A MÁV-nak, mint a közösségi személyszállítás és áruszállítás meghatározó piaci szereplőjének a tulajdonosi elvárásokon kívül a társadalmi elvárásoknak is meg kell felelnie, mint az egyik legnagyobb hazai foglalkoztató, miközben a piaci részesedését is meg kell őriznie. Bár a vasúti közlekedés környezetvédelmi és biztonsági mutatóit tekintve élenjáró közlekedési forma, amely költségét tekintve szintén legkedvezőbb, komoly problémákkal is meg kell birkóznia, melyek egy része infrastrukturális eredetű. Ilyenek például az energiahatékonyság javítása, zajvédelem, légszennyezés, szennyvíz, hulladékkezelés, vasúti létesítmények környezeti szempontú felülvizsgálata. A hulladékgazdálkodásban az életciklus-elemzésen alapuló szemléletmód elterjesztésével kívánnak javítani. A vasúti géppark korszerűsítése ugyan jelentős kibocsátás-csökkenést eredményezett, azonban még komoly tartalékok vannak a rendszerben.

2010. május 18.

Varga Béla
szervező